206. številka. Ljubljana, v petek 11. septembra. XVIII. leto, 1885.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Cis — Nemci, trans — Madjari.

—.— Razprave časnikarske, ki so se nedavno vršile glede na stanje bližnje finančne izravnave mej Avstrijo in Ogersko, so potihnile, menda zato, ker so dovolj razjasnile nekatera kritična stališča. Zlasti bančno vprašanje se bode potemtakem rešilo tako, da bode najlepši „status quo ante“. Želje českih politikov so bile trdo naletele, dobile od važnega ogerskega časopisja odgovor, ki ga je mladočesko glasilo v Pragi primerjalo jako umestno — z brco. Vsa pota dra. Riegerja, njegov vlanski govor, v katerem je české simpatije do Slovakov ponujal kot predmet kompenzacije, vse laskanje nekega dela českih časopisov — vse to se je pokazalo le vsebino pogrešne, ali vsaj nepoplačane taktike. Madjari so se tem komplimentom nekateri skrivši, nekateri glasno smijali in zadnji čas so vsi jasno dopovedali, „da nepremično stojijo na zakoniti podstavi dualizma in torej ničesar ne dovolijo, kar bi to podstavo utegnilo premakniti ali celo razrušiti“.

Predno so tedaj nekateri češki voditelji jeli se truditi za prijateljstvo in podporo madjarsko, kazalo je, postaviti se jim na stališče ogersko-madjarsko in s tega stališča pretresti svoje, to je české želje. „Sebe varovati“, dualizem zastopati, to je ogerska politika. Kaj je dualizem po svoji formalni strani, to čitamo skoro vsak dan; a bistvo, duh, prava vsebina te znamenite, državnopravne tvorbe ne razodeva se tako rada, rajši se prikriva. Nihče nam pa bistva in jedra stvoritve bolje pojasniti ne more, kakor tisti, ki jo je bil poklical v življenje. V zgodovini dualizma nahajamo mu očetov naštetih več, kakor je prstov na roki. Beust, Andrassy, Csengery, tudi Majlath in Sennyey imajo časih ime, da so zamislili in uživotvorili to državnopravno prikazen. V istini je avstro-ogerskemu cesarstvu tak obraz dal le Franc Deak, pogostem z Washingtonom primerjani Tablabiro iz Kehide; ostali so bili bolj nizki pomagači — recimo plejada okolu Deakove zvezde. In nadalje vemo, kar se je tolikokrat poudarjalo v parlamentu ter izven njega, da je Deakov dualizem bil postavljen na dva stebra, jeden steber: v Avstriji voditeljstvo nemško, drugi steber: v Ogerski voditeljstvo madjarsko. Vse dualistične naprave, vse funkcije tega mnogočlenega organizma kažejo, da so možje zidali na ta stebra. Toda po mislih madjarskih dualizem nema le narodnih podstav, nego tudi svojih političnih; narodne se kot „ratio legis“ razumevajo same po sebi, politične podstave pa so izrecno zapisane v ogerskih postavah o politični izravnavi in neso le za Ogersko, marveč tudi za Avstrijo pogoj ustave. To je madjarski nazor bil in je še dandanes.

S tem nazorom, pravijo sedaj Madjari in Nemci, ne ujema se politika Taaffejeva. Taaffe, pravijo, je Nemcem odvzel voditeljstvo tostran Litve, zatorej je počil jeden steber dualizma. Tako pa si neso dopovedavali koj iz kraja, ko je bila avstrijsko ustavoverno stranko zadela zaslužena usoda. Madjari so tej stranki privoščili padec, a ne zavoljo jednakopravnostnega programa Taaffejevega — saj trde, da sam grof Eduard Taaffe ni imel „druzega sistema“ v mislih, — nego iz ozirov sebičnih. Dejali so, da se bode dalo za ogerska vprašanja več dobička izbiti iz nove, raznostavne in ne pretrdne večine, nego li iz stare, mnogo jederniše. Toda čitali so pozneje od dne do dne, kako se tu pri nas zatira nemštvo; čim dalje Taaffe, tem huje za nemški princip, tem silnejša povodenj slovanska in povodenj federalističkih tendencij. In jeli so se bati, da to gibanje zapluskne tudi k njim. Res so prišli Zagrebški nemiri pred dvema letoma in koj je Madjarom prepregla dušo misel, da jih je poleg ruske propagande kriv tudi Taaffe, ker v svojem področji ne brzda Slovanov. Madjarsko javno mnenje se je začelo bati za avstrijsko nemštvo, za dualizem, jelo je milovati Nemce in dajati jim zdrave nauke.

Madjari so torej tedaj, ko je dr. Rieger stopil prednje s svojim, českim prijateljstvom, že mislili, da morajo biti jako oprezni. Vedeli so, da za uvodom pride morala, ki jim ne utegne ugajati. Uvod jim ni mogel biti kvarljiv in le nekaterim izmej njih je bil zopern. Toda, ko so spoznali praktične postulate dr. Riegerjeve politike, zahteve českega naroda glede na dualistično banko, tedaj so vsi „unisono“ zagrmeli: „non possumus“! Banka jim je bila v tej stvari le simbol. Kadar se razdrobi ta jedini, vkupni zavod države, kadar narodnostno načelo in pokrajinski federalizem dosežeta tudi banko, potem — tako umujejo — je zadet tudi okop državnopravnega dualizma, in ta sam se zgrudi na tla. Tako umovanje gonilo je Ogre, da so prejasno in preodločno odbili sleharno senco české terjatve glede na banko. Terjatev česka je opravičena, toda misliti se je lahko dalo, da se Ogrom vidi destruktivna, kakor marsikaj druzega pravičnega. Bojé se, da bi take „destruktivne“ tendencije ne udarile tudi k njim čez mejo: ali ne stanujejo v Zagrebu tudi Hrvatje in na Sedmograškem ne tudi Nemci in Rumunci? Kaj ne bi le ti utegnili zahtevati za Zagreb in Sibinj glavne poddružnice s svojimi ravnateljstvi?

Madjari imajo še vedno Deakov dualizem pred očmi. Da bi kaj njemu na kvaro privoščili komu druzemu, morali bi se poprej odreči dualizmu samemu.

To je jasno iz srditosti, s kakeršno so se madjarski listi zagnali v bančne predloge české. A jasno je moglo biti že iz značaja in politike Madjarov samo po sebi. Ko bi se bili češki politiki, pred vsemi dr. Rieger zamislili v madjarsko ulogo, javaljne bi mogli pričakovati vspeha za-se, da so šli bratit se z gospodo v Pešti, pozabivši vez, ki jih veže z ogerskimi Slovani.

Občni zbor slovenskega društva v Mariboru, dne 6. septembra t. l.

(Dalje.)

Naši poslanci trudili so se, leta 1880. bilo je skleneno, naj bode učiteljišče v Mariboru slovensko; na to se je dotični minister opominjal še lani, a rekel je, da ničesar ne stori, češ, kako bi potem nemški dijaki izhajali. No, kako pa naši slovenski izhajajo, če je vse nemško? In če so nemški dijaki zmožni, da se v par urah naučijo toliko slovenski, da nam jih potem pošiljajo sem kot učitelje na slovenske šole, potem se bodo gotovo veronauk, prirodopis itd. v slovenskem jeziku lahko učili.

Državni zbor je sklenil, da naj bi učiteljišče v Mariboru bilo slovensko, zdaj pa so nam dali na učiteljišči namesto dveh ur pouka iz slovenščine štiri, — to je vse. To se reče, ne le poslance, ampak celi narod imeti za norce. Bili smo pri Taaffeji s spomenico „Slovenskega društva“. Tista reč se je izročila, dotične točke so se povedale v nemškem jeziku in v kratkem se je reklo, ta in ta točka se hoče izvršiti, namreč, da ne bodo več ljudij pošiljali za uradnike, ki slovenski ne znajo,

LISTEK.

Iz Slavonije.

III.

V Požegi napredujemo v kulturi uprav orijaškim korakom. Odkar imamo godbo vsak popoludne na našem glavnem trgu, premenilo se je dokaj. Naše Požeške Milke, Belke in Šarke (tako se namreč zovejo krave) zgubile so zlato svobodo, ker so se v nedeljo prebedasto ponašale.

Ko se je namreč v nedeljo popoludne producirala na našem glavnem trgu godba polkovnije Wetzler in so šetale gori in doli po glavnem trgu lepe in nelepe „Požegannerce“ ter generaliteta in častniki vseh barv, prišle so s paše, kamor hodijo vsak dan, naše Milke, Belke in Šarke, a nevajene tolike promene na sicer praznem glavnem trgu, pričele so bezgati in jedna taka Milka, iz Vučjaka doma, zabušila se je naravnost mej generaliteto, a še le tedaj, ko jo je sam general baron Ramberg lastnoročno pogladil, se je umirila ter odšla mirnim korakom naprej proti svojemu domu. Vsled tega izdal je slavni naš magistrat naredbo, da imajo vse Požeške krave doma ostati in da nemajo več manevrirati po mestnih ulicah, dokler bodo trajali vojaški manevri.

Ko bi slavni naš magistrat izdal še naredbo, vsled katere bi morale doma ostajati i Požeške goske, ki defilirajo pri vsakej paradi, bi mesto Požega povsem zgubilo staro svoje lice. Jaz, ki poznam energijo Požeškega magistrata, menim, da bode varoški bobnar še pred prihodu najvišjega gosta proglasil naredbo glede Požeških gosek, katerim itak preti velika nevarnost, ter bodo pri tej priliki decimirane.

Magjarski ministri Tisza, Orszi in Fejervary, katerim je bila politiška oblast Požeška opredelila stanovanje v Stražemanu, brzojavili so, da ne vsprejmo te ponudbe, marveč da hočejo stanovati v Požegi samej. Čeravno bo to teško šlo, ker se vsakdo brani vsprejeti take goste, ki želijo imeti nad streho, pod katero stanujejo i magjarsko zastavo, bo ipak dobil minister Tisza, ki želi vsprejemati i deputacije, stanovanje, katero mu je odstopil ban grof Khuen-Hedervary.

Turčinov se je najavilo že 350, ki pridejo z deputacijo in tri turške kavarne so že v Požegi, ki točijo črno kavo po 5 krajcarjev, dočim je črna kava v naših krščanskih in židovskih kavarnah poskočila od 10 na 12 krajcarjev.

Pa tudi drugih modernih stvarij smo dobili. Neki žid imenom Hocke nalovil je 28 takih stvorenj, ki so se prej zvale „djevojke“, in to je razložil v nekej kantini v vojaškem taboru onkraj Orljave. Zapovedujoči general se je kar presenetil, ko je tako gospodarstvo opazil in je tudi interpeloval slavni magistrat, kako da je mogel kaj takega dopustiti. A dobil je odgovor, da se je žid že preje tam naselil s svojo robo, ter da je vojaški tabor k njemu prišel, ne pa on k vojaškemu taboru.

Če Vam še povem, da je naš slavni magistrat tudi nekaj pametnega naredil, da je spodil iz Požege „osješke tamburaše“, ki so nek večer v javnej gostilni igrali „czardaš“, kateri so naročili madjarski natakarji, ki so se kar jatomice semkaj, sam Bog ve od kod, dotepli, in da se za jedno sobo že plačuje po 30 gld. na noč, sem Vam za danes dosti povedal.

Spectabilis.

potem se dá še nekaj podpore za slovenske pravnike, ki ustopijo kot praktikanti pri c. kr. namestništvu v Gradci, ker baje pravica tako zahteva, katere pravice pa do zdaj nesmo poznali.

Vprašali smo zaradi znane afêre o cesarski zastavi v Slov. Bistrici, ali ostalo je brez odgovora. Jedenkrat pride nek minister in reče, naj ne zahtevamo, da bi dal odgovor na to interpelacijo. „Zakaj pa stavimo vprašanje?“ „Da, to je težko“. Glejte nasledke, zdaj so ravno tam nekega slovenskega profesorja potolkli. Jednega so zaprli, da niti ni mogel k volitvi. Če je vse jedni stranki dovoljeno, potem mi ne vidimo več pravice, ne vlada več postava. —

Kaj toraj storiti? Ne opravimo na Dunaji nič, hodimo sem, tja, gubimo čas, denar se trati, napredka ni nobenega. Letos smo se bili naveličali vsega tega. Sestavili smo naše terjatve tako skromno, da jih skromnejše nesmo staviti mogli. Združili smo se in grof Hohenwart nas je predstavil Taaffeju, pa tako, da se mi je skoro čudno dozdevalo, češ: „ti gospodje Vam hočejo neke želje izraziti“; mislil sem, da je Hohenwart tudi naš poslanec!

Reklo se nam je, da ni mogoče, „die Verhältnisse sind so“; menil sem toraj k Vošnjaku: hodiva, kaj bomo to govoričenje poslušali. Kasneje se nam je naznanilo, da se bodo nam izpolnile nekatere terjatve. Vprašali smo za garancije, odgovorilo se je: „das Wort eines Kavalirs“. No, kaj se nam je izpolnilo? Nič — Kako moremo potem stopiti poslanci pred svoje volilce? Vprašali smo, kaj iščejo nemški ravnatelji in profesorji na gimnazijah po Slovenskem, v Trstu, Pazinu, Kopru, Mariboru itd.? Ljudi od zunaj pošiljajo sem, naše pa pošiljajo tamo in onamo, ali pa niti službe ne dobijo in morajo na Hrvatsko, da dobijo konči kruh. „To se ne more tako hitro spremeniti.“ Zakaj pa je na Hrvatskem šlo, kjer se je kar reklo: „Dragi Premru, zdaj bodeš šel domu.“ —

Danes se naj posvetujemo, kako bi treba bilo ukreniti, da bi kaj dosegli, kako naj postopamo? Moja misel je bila, da slovenski poslanci zložijo naša petita, potem je podpišejo vsi poslanci in se reče vladi, pri čem da smo, da se potem vemo ravnati, kako naj dalje postopamo. Moja misel je dalje, slovenski poslanci naj bi se združili s hrvatskimi Dalmatinci, vseh nas bi bilo 23. S temi naj bi vsi kak podklub napravili, kajti v Hohenwartovem klubu Slovenci nesmo v preteklih šestih letih nič dobili in tudi v prihodnjih ne bomo nič dosegli. Slovenci naj se združijo v jedno shodišče. Moramo se zvezati s svojimi brati. Ta misel se razpravlja povsod mej Jugoslovani vedno bolj in bolj, in vsi, katerim je resnično za blagor našega naroda, so teh mislij. Od načelništva se je pri Hohenwartovem klubu samo govorilo in vprašalo, kaj vlada želi in kaj ona misli, ne pa tudi kaj narod misli in želi. Mi ne vemo, zakaj bi se mi za vlado tako potezovali, ako ona z nami tako ravna, kakor še nikdar, kar vlada ustava. Nekdaj, ko nam neso dovolili taborov, je Giskra kar brzojavil: „le dovoliti“. Sedaj so nam jih pa pred par leti v vseh inštancah prepovedali. To je absolutizem pod krinko parlamentarizma. — (Burno odobravanje.)

Dr. Gregorič se popolnem vjema z besedami g. Raiča. Naši poslanci sedijo že 25 let v državnem zboru, prva leta so bili krepki, dobri govorniki, prišli so pa s praznimi rokami nazaj, rekoč: „vlada nam je neprijazna in večina“; ljudstvo je tiste poslance zopet poslalo v državni zbor, kajti imelo je zaupanje do njih. Prihajali so vedno s praznimi rokami. Nastopila je druga vlada, druga večina. Vedno se pravi: „večina je naša, vlada naša; podpirajmo vlado, ker je naša.“ Prešlo je 5, 6 let, pa prišli so poslanci z ravno tako praznimi rokami domov, kakor prej. Da mi v Hohenwartovem klubu nemame nobene pomoči iskati, smo videli; minister Conrad je poslancem slovenskega naroda rekel znane, razžaljive besede v obraz, kaj takega, to se reče razžaliti celi narod, in da je imel Hohenwartov klub resno voljo, bi se drugače za nas potegnil, kakor se je. Kaj bodo se konservativni Tirolci, Solnogračani itd. z našimi zadevami brigali? Če mi rečemo, nas nemčijo, jim je to nazadnje še prav. Kaj, če mi rečemo, naš kmet propada, ker nemajo pridelki cene, odgovorijo, kaj to nas briga, pri nas so drugačne razmere. V Hohenwartovem klubu nemamo nikake pomoči iskati, mi imamo neke potrebe, katerih drugi nemajo. Nas nemčijo sistematično šolski nadzorniki pri tajnih ukazih . . . . . Gmotna vprašanja. Mi vsi živimo od vina; Kranjci, Dalmatinci bodo nas podpirali, ostali nas ne bodo podpirali. Naš kmet gre na nič, ne zato, ker nič ne zraste, nego zato, ker pridelki nemajo cene. Lansko vino, ki ni slabo, se mora prodati po 7 do 5 kr. liter, pa ga še prodati ne more. Kje je davek, od česa bo živel? Narod živi ali kako? Želodec si napolni s salato in s takimi stvarmi, ter gre pri tem fizično na nič, ker nema dovolj potrebne hrane.

Madjari imajo take predpravice, da če Ljubljančan blago iz Trsta dobiva, mora večo voznino plačati, kakor če bi blago došlo iz Šiofoka na Ogerskem. Gornji Štajerci bi kupovali vino pri nas, pa jih vožnja preveč stane, več kakor iz Madjarskega.

Mi imamo samo z Jugoslovani jednake narodne in gospodarstvene razmere. S temi moramo toraj stopiti v neko zvezo, da bodemo tako večino odločevali. Le potem smemo upati, da bodemo kaj dosegli. (Živahno odobravan,e.) (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. septembra.

Dnevni red otvorilnej seji **državnega zbora** 22. t. m. je. 1. Uvedenje in obljuba starostnega predsednika. 2. Nastavljenje perovodij za začasne posle. 3. Obljubovanje poslancev. 4. Objava c. kr. vlade. da se slovesno državni zbor otvori 26. sept.

Da se v Taaffejevo ministerstvo pokliče kak bivši član ustavoverne stranke ali sploh kak tak mož nastavi na kako visoko mesto, to ni nič nenavadnega. Tako se tudi sedaj govori, da **naučni minister** postane baron Widmann, tirolski namestnik. Baron Conrad pa pojde za namestnika na Tirolsko. Na grofa Schönborna, o katerem se je govorilo, da bi postal naučni minister, se neki nič več ne misli. Z Widmannom bi Slovanom ne bilo nič pomagano. To bi le dokazovalo, kako se motijo oni, ki si od Taaffejeve vlade za Slovence vse dobro obetajo

V Levovu bil je shod **poljskih** in **rusinskih** arheologov. Grof Adalbert Dzieduszycki otvoril je shod s poljskim in rusinskim nagovorom in omenjal, da ideja sporazumljenja vedno napreduje. Slavil je blagosrčnost cesarja, katerega pravična in modra vlada je zabrnila na nova slavna pota in vsem narodom omogočuje mirni razvoj. Govornik je končal z živio-klici na cesarja. Rusinski škof Peleš zahvalil se je za častipolno povabilo in izjavil svoje presrčno veselje o napredujočem sporazumljenji obeh narodnostij.

Vnanje države.

Nemško-španjski spor je jako razburil Španjce in to ne le proti Nemčiji, ampak tudi proti vladi. Kraljev stol se že maje. Ko bi se spor kmalu povoljno ne poravnal, utegne pasti monarhija na Španjskem. V Madridu je vedno vojaščina pripravljena, da takoj zatre vsak upor, ko bi se kje pokazal. Tudi protinemške demonstracije neso vladi več po volji. Povsod jih skuša zatreti. Prouzročitelje tacih demonstracij v Madridu so zaprli in bodo ostro kaznovani. Posebno pozornost obrača nase Lopez Dominguez, nečak maršala Serrano. Ta general je jako popularen. Nedavno je prepotoval vso Španijo in s tem pomnožil še svojo popularnost. Splošno je mnenje, da ostane španjski prestol, ako mu Lopez Dominguez ostane zvest, ako se mu pa on izneveri, je pa konec monarhiji v Španiji. „Timesov“ dopisnik misli, da mora kralj Alfonzo, ako se hoče obdržati na prestolu, Lopeza Domingueza zapreti, ali pa postaviti ga na čelo nove španjske vlade. Kakor nekateri sodijo, nameraval je general Salamanca porabiti ta spor, da bi bil napravil upor mej vojsko, ko ne bi bila vlada ob pravem času pokazala energije proti Nemčiji. Ko se je pa vlada dovolj energično potegnila za čast Španije, se jej pa vojska ni hotela izneveriti. Salamanca je vendar še vedno nevaren prestolu. Španjska je neki vendar izjavila Nemčiji svoje obžalovanje zaradi napadov na nemško poslaništvo v Madridu. V vprašanji zaradi Karolinskih otokov se sedaj suče vsa stvar o tem, če so bili Španjci na otoku Jap res že razobesili španjsko zastavo in jo poprej sneli, kakor je prišla nemška ladija „Iltis“, ali jo pa sploh še nikdar razvili neso bili. V prvem slučaji so Nemci brez vsega ugovora pripravljeni otok prepustiti Španjcem. Da se je pa španjska ladija „San Quintin“ bila prej usidrala pri tem otoku, kakor „Iltis“ je pa že dognana stvar. Nemška ladija „Iltis“ pa baje niti ostala ni na Japu, ampak odjadrala je s svojimi vojaki dalje, ko je na otoku razvila nemško zastavo. Španjcem tedaj še treba ne bode Nemcev s silo poditi z otoka, kakor so pretili.

Francosko ministerstvo je vsekako bolj praktično, kakor avstrijsko. Pri nas je Conrad še le po volitvah zabičaval profesorjem in učiteljem, da se nemajo mešati v politične agitacije, ko že vsa stvar ni imela nobene pratične vrednosti; francoski naučni minister Goblet je pa sedaj že pred volitvami poslal okrožnico na vse prefekte, da naj objavijo učiteljem, da se nemajo mešati v volilno agitacijo. To ima vendar kaj pomena.

Kakor se iz Rima poroča, pojde generalni tajnik v **italijanskem** ministerstvu vnanjih zadev, Malvano, v Stradello, da se nekaj važnega dogovori z minísterskim predsednikom. Nekateri trdijo, da je povod temu potovanju nemško-španjski spor, po druzih poročilih pa Wolffova misija v Carigradu. Trdi se pa tudi, da hoče Italija zasesti Tripolis.

Prusko ministerstvo notranjih zadev je odločilo, da za one ruske in avstrijske podložnike nema veljati ukaz o iztiranji, kateri le za posamične dni prihajajo čez mejo na delo ali po svojih poslih. Nekateri pruski oficijozi so dolgo trdili, da se iztiravajo le oni inozemci, ki nemajo rednega zaslužka. Ker se je pa poslednji čas iztiralo več premožnih rodovin, se vidi, da to ni res. „Czas“ trdi, da stojé v dotičnem tajnem ukazu sledeče besede: „Proti polonizmu, proti inozemcem poljske narodnosti, naj imajo potni list ali ne.“ Iz tega se vidi, da je povod tem iztiranjem le sovraštvo Nemcev proti Slovanom.

1. septembra priredili so bili v Aleksandriji veliko ovacijo **egiptovskemu** podkralju, ker se je tako srečno rešilo vprašanje o odškodovanji. Nad 30.000 ljudij zbralo se je na Glavnem trgu. Le s težavo je mogla dalje dolga vrsta voz, ki je peljala mnogobrojno deputacijo k podkralju v Ras-Tin-palačo. Dvor te palače se je takoj napolnil s kakimi 7000 ljudmi, mej katerimi bilo je videti tudi mnogo

---

Kandidat nesmrtnosti.

(Humoristiški roman. — Češki spisal Svatopluk Čech.)

IV.

(Dalje.)

Iz teh mislij vzbudé ga neznane besede: „Naključje, ki naju je seznanilo, naredilo naju je nekako nerodna. Popraviva ta nedostatek in predstaviva se z dodatkom ceremonije mejsobojno. Jaz zovem se Filip Brzobohatý — ne morem nič za to neskončno ime — in sem, recimo, zabobnik.“

„Moje ime je Vojteh Koudela,“ prijavi Vojteh s primernim ponosom.

„No, kaj je na tem! O psevdonimu ni sile. Imenujte se lahko od danes naprej Ljubor Zvezdni ali tako nekako. No, gospod Koudela, dovolite, da vas nekaj pota spremim — ali še lepši, pojdiva skupaj tja do te kavarne na voglju, kjer moreva pri čaši čaja povoljno utrditi svoje novo znanje.“

Vojteh, čegar zvedavost se je jako zdražila, strastno privoli.

Vstopita v malo kavarno, zazdeljeno v dve sobani. V zadnji viši, h kateri je peljalo nekoliko stolb, gospodarilo je precej veselo živenje. V prednji zabavala sta se dva pozna gosta z igro na biljardu in zajemala celo zalogo smešnih pozicij, katerih suha njihova telesa bila sta v pomoč šibkega stasa in koničastih loket. Brzobohatý in Vojteh usedeta se v jeden kot te sprednje sobane.

Ko sedaj mladi Koudela pogleda pri svitu trivoglastega plamenega cveta, ki ga je zevajoči točaj izčaral iz ramena plinovoda, na svojega novega znanca, uvidi, da je podoben bolj obogatelemu kupcu s konji ali drugimi četveronožci, nego entuzijastnemu čestitelju umétalnosti.

Bil je mož srednjih let, močne postave, z nadepolnim trebuhom in grobim, ognjeno barvenim obličjem, na kojim je delala gruča drobnih rdečkastih kuštrov nesmeli nagib k fantastiški trikotni frizuri pajaca. Na debelih prstih njegovih svetili so se številni prstani in na zelenem kosmatem telovniku zibala se je krasna zlata verižica s težkim zlatim pečatnikom.

Ta obraz godil je malo okvirju vzletnih predstav Vojtehovih. Brzobohati nasproti temu premotrival je Vojteha z mirnostjo, da skoro z radostnim ginenjem, da je skromni naš genius pred uprtim njegovim pogledom povêsil dolge rêse sanjarskega očesa.

„Res, gospod Koudela,“ razjasnuje Brzobohatý svoje čute, „po polnem takov ste, kakeršnega sem si v duhu slikal mladega pisatelja, vrednega moje podpore. Niti lasú bi na vas drugače ne položil. Zlagate se do poslednje črte z mojim idealom. Vender je treba, da bi vam svoje namere nekoliko pojasnil. No saj veste: jaz sem vroč prijatelj literature, naše narodne česke literature in tako dalje. Želim, da bi mogel prispeti s svojimi zakladi k razcvetu češke književnosti; ti zakladi pa žal bože néso spisovateljski talenti, ampak podjetje in skrivno imetje.“

Vojteh se odpové v duhu govornika vsem predsodkom, katere sta v njem vzbudila grobo obličje in pajaška frizura.

(Dalje prih.)

dam. Ob 10. uri zvečer je podkralj vsprejel deputacijo. Njen voditelj Manisardi prečital je adreso, v katerej se poudarjajo zasluge podkralja, da se je napominano vprašanje tako povoljno rešilo, in se mu zato izreka zahvalo. Nazadnje je deputacija zaklicala trikrat „Živio kedive!“, kateri klic je ponovila potem zbrana množica na dvoru palače in po mestnih ulicah. Podkralj je bil globoko ganen in le kratko je mogel odgovoriti deputaciji in jej zagotavljal, da hoče skrbeti za vse Egipčane in za razvoj Aleksandrije. Na to je stopil podkralj na peron velicih stopnic in množica ga je zopet navdušeno pozdravila. Še le proti polunoči so se ljudje razšli.

Brazilijski ministerski predsednik objavil je v senatu, da vlada vsprejme načrt zakona o emancipaciji robov, kakor sta ga sklenili zbornici, da se tako izogne konfliktu s parlamentom. To je neki utrdilo stanje ministerstva.

Dopisi.

Iz Celovca 8. septembra. [Izv. dop.] (Od našega odposlanega poročevalca.) Sicer precej tiho mesto Celovec, katerega celo po letu dohajoči mnogi tujci posebno ne ožive, je zadnje dni izredno oživelo, podobno je vojaškemu ostrogu, kajti nad 2000 vojakov nastanjenih je tukaj, mnogo tisoč pa v okolici. Včeraj in danes dospelo je mnogo tujcev iz raznih krajev, da vidijo presvetlega cesarja, ki bode tri dni v Celovci in pri manevrih.

Danes točno ob 6. uri zjutraj pripeljal se je cesar z mnogim spremstvom. Na kolodvoru pričakovali so ga deželni glavar, mestni župan in drugi načelniki uradov. Presvetli cesar, dasi že štirinajst dnij zmirom na potovanji, v Kromeriži pri vojaških manevrih v Plznu in v Dunajski okolici, videti je izvrstno zdrav, in jedva se je vlak ustavil, stopil je hitro z voza. Najprvo je govoril s F. Z. M. baron Kuhnom, potem ga je pozdravil deželni glavar v imenu dežele. Cesar se mu je kratko zahvalil. Na to pozdravil je cesarja s prav krepkim ogovorom župan g. Jesernik, rekoč, da, ko je presvetli cesar pred tremi leti odšel iz dežele, so kmalu potem divje vode razdejale mnogo imenja. Obupajoč je Korošec gledal na razvaline, a velikodušna pomoč cesarjeva je kmalu zacelila globoke rane in posušila solzne oči prebivalcev. In sedaj, ko blagovoljno cesar zopet obiskuje njemu toli zvesto deželo, zbrala je Koroška na vseh poljih, v kmetiji, obrtnijstvu, trgovini, vedi in umetnosti, vse svoje moči, da je zbrane izkaže preljubljenemu vladarju, skrbnemu očetu svojih podanikov, kateremu se imajo tolikanj zahvaliti. Naglašal je župan nadalje, da Korošci ne hranijo samo svoje zvestobe do presvetlega vladarja in vzvišene cesarske rodbine, nego, da tudi mladino, njih potomce, vzgajajo v avstrijskem patrijotičnem duhu. Konečno zaklical je trikrat „hoch!“ Presvetli cesar odgovoril je, da ga jako vesele izrazi udanosti in da bode lepi koroški deželi, posebno glavnemu nje mestu, vsekdar naklonjen. Mej gromovi topičev zapustil je cesar peron. Od kolodvora do dvorca postavljena so bila razna društva z zastavami in godbami, mej katerimi so se po lepih opravah posebno odlikovali mnogoštevilni delavci iz raznih rudnikov, pevci, veterani, udje raznih obrtnih zadrug, udje katoliškega pomočnega društva, in na stotine gasilcev iz vseh krajev. Povsod po ulicah stalo je na tisoče občinstva, posebno kmetskega, veliko naroda v lepi narodni noši, posebno žensk. Občinstvo je presvetlega cesarja povsod udano pozdravljalo in presvetli cesar zahvaljeval se je na vse strani po navdušenem vsprejemu vidno ginjen.

Mesto je krasno odičeno z zelenjem in zastavami na visokih drogih. Celovec ni razobesil niti jedne nemške zastave ne na cesti od kolodvoru, ne na mestni hiši, ne na Marije Terezije trgu. Na slednjem vihrale so le belgiške zastave na obeh straneh spomenika cesarice, katere pa bode Dunajski židovski dopisniki že prekrstili v velikonemške. Drugače so bile razobešene le avstrijske črno-žolte, habsburške belo-rudeče in zastave v deželnih barvah.

Velikonemških zastav nesem naštel, da si sem obhodil vse mesto, niti toliko, kolikor je prstov na obeh rokah. Razvidno je, da so veliko-nemški kričači o tej priliki podlegli, in da so Celovški mestjani uvažali besede v oklici županovem, da naj vsprejmo presvetlega cesarja „in eben so beredter und anstandsvoller Weise“, kakor pred tremi leti. Cesta od kolodvora, do cesarskega dvorca je res lepo okrašena, a niti senca ni, ne da bi pretiraval, obleki, katero je nadela bela Ljubljana, ko je o 600letnici pozdravljala v svoji sredini ljubljenega vladarja.

Res lepo odičen je glavni trg Marije Terezije, kjer je spomenik in „lintvern“ bogato s cvetlicami in zelenjem okrašen.

Ob 8. uri prišel je presvetli cesar v spremstvu nadvojvode Albrechta, brambovskega ministra F. M. L. grofa Welsersheimb-a, in mnogih častnikov v stolno cerkev. Pri uhodu je čakal knezškof dr. Funder v škofovskem ornatu z vsemi udi stolnega kapiteljna Celovškega in mnogimi duhovniki ter mu podal „Asperges.“ Potem bil je uhod v cerkev, ki je bila krasno razsvetljena, okrašena in polna v vseh prostorih. Sv. tiho mašo služil je knezškof dr. Funder. V istem redu spremila je duhovščina na čelu knezškof presvetlega cesarja tudi iz cerkve. Cesar z nadvojvodo Albrechtom hodil je v cerkev in iz cerkve peš. Potem je sprejemal cesar v avdijenco, duhovščino pod vodstvom knezškofa dr. Funder-ja, deželni odbor, mestni zastop, razstavni odbor in druge korporacije. Splošnih avdijenc ni bilo. Popoludne ob 2. uri pripeljal se je cesar v razstavo. Razstavni prostor je jako srečno izbran v drevoredu poleg tiskarne družbe sv. Mohorja. — Prostor je na vse kraje ograjen. Razstava je res lepa, posebno, kar se tiče kmetijskih stvarij, rudarskih in gozdnih pridelkov, starinskih posebno cerkvenih predmetov in izdelkov šolarjev. Bogata je tudi razstava ovočja, cvetlic in sočivja. Posebno ovočja je razstavljeno toliko, da se po pravici občuduje, nič manj pa je gojitev cvetlic na Koroškem na visoki stopinji. Jako mikavni so črteži, kako se bodo raznovrstni hudourniki, kateri so pouzročili na Koroškem in Tirolskem toliko škode, ukrotili in zajezili. Tu sem pač mislil na naše hudournike in na Savo na Kranjskem. Kdaj se bode pri nas toliko v korist kmetijstva storilo. Seveda ni v razstavi niti jedne besedice slovenske, dasi je mnogo pridelkov in izdelkov izšlo iz slovenskih rok.

Vendar sem zapazil na svoje začudenje slovenski jezik v koroški razstavi in to na zemljevidu, ki je razstavljen z napisom: „Vojvodstvo Kranjsko, narisal C. L. Bauer. Založil C. Hölzel Dunaj.“ Opazoval sem tudi krasna cementna dela Slovenca podobarja Frana Ozbič-a in mnogobrojne prelepe izdelke puškarjev iz Borovelj. Lepo delo so tudi, umetno uglasbene orglje Frana Čolarič-a iz Borovelj rodom Dolenjca. Cesar mudil se je od 2. do $^1/_4$5 ure popoludne in se je jako pohvalno izrazil o razstavi. Ob 4$^1/_4$ ure obiskal „je cesar „Rudolfinum“ ter tudi ondu bil nad jedno uro.

Ob 6. uri popoludne bil je dvorni obed, h kateremu so bili povabljeni civilni, cerkveni in vojaški dostojanstveniki.

Vreme postalo je popoludne deževno, ali proti večeru se je zopet zjasnilo. Zvečer bila je velikanska baklada s tremi godbami V vrstah baklašev bili so ognjegasci, rudarji s svojimi svetilnicami, veterani, udje katoliškega društva, 150 pevcev, mestni odbor, mščani, mojstri, strelci in razni udje zadrug.

Jutri se prično manêvri. Vršili se bodo mej Velikovcem in Celovcem, kjer je svet zaprt (coupirt). Vrhovno vodstvo ima F. Z. M. baron Kuhn. Dasi je število vojaštva manjše, nego pri manêvrih pri Plznu in na Spodnjem Avstrijskem, bodo manêvri vsled hribovskega značaja dežele vender jako zanimivi. Navzočna sta pri manêvrih nadvojvodi Rainer in Viljem. Severnemu oddelku poveljuje F. M. L. baron Waldstätten, južnemu F. M. L. baron Reinländer. Sodniki o izpeljavi manêvrov (Schiedsrichter) so gg: F. M. L. baron Vécsey, F. M. L. baron Krieghammer, generalmajorja Wagner in pl. Pollini in polkovnik Gerstner.

S Slapa pri Vipavi 5. septembra. [Izv. dop.] Danes končali smo letošnji slušatelji na vinorejski in sadjerejski šoli na Slapu določeni nam kurs — s skušnjo. Običajno je druga leta bilo, da je velest. g. dr. J. Vošnjak, kot zastopnik deželnega odbora kranjskega pri izpitih prisoten bil, letos ga ni bilo. Za danes veže me prijetna dolžnost, da izrekam v imenu vseh gg. slušateljev vis. deželnemu odboru kranjskemu najponižnejo zahvalo za podano podporo, kojo je slavnoisti v ta namen podariti blagovolil, zraven pa prisrčno željo izrekam, da bi smotru bolj ugodno bilo, dosedanji kurs v prihodnje ne le še obdržati, temveč odrediti, da bode najmanj 1—2 meseca trajal, kajti v treh tednih se dá sicer mnogo naučiti, vendar se mora pouk, da bode celoten, podajati bolj v potezah, nego temeljito in obširno. Kakor rečeno, je to vendar le želja.

Zraven si štejem v čast, velest. vodji g. R. Dolencu in pristavu g. V. Rohrmannu za njijin trud, za izvrstno poučevanje in požrtvovalnost v imenu vseh gg. udeležencev najiskreneje zahvalo izreči. Osobito g. vodji za dobro hrano, postrežbo in stanovanje v zavodu.

Vsem nam letošnjim slušateljem ostane tritedensko bivanje na Slapu iz dvojnih razlogov nepozabljivo. Ne le, da smo se precej veliko iz raznih strok kmetijstva in vinorejstva teoretično in in praktično naučili, premenila nam je tudi uljudnost obeh gospodov ta čas v prijetne dni. Kako zadovoljna, sta pa tudi gospoda bila z nami, pokazala je skušnja, koje izid je jako povoljno izpal, in pa odhod. Oba sta nas do Šent Vida spremila, kjer smo se ločili: onadva vrnivši se v zavod, mi pa na vse štiri strani uresničevat dejanski, ker smo se tu teoretično in praktično naučili.

Društvo „Narodna šola“.

(Konec.)

Potem je vprašal jeden zborovalcev, je li odbor prosil hranilnico kranjsko za podporo, na kar je predsednik Stegnar odgovoril, da se je prošnja uložila, a da je bila brezvspešna. „Narodna šola“ ni niti odgovora dobila. Sklenílo se je potem, da se hranilnice več ne prosi za podpore.

Na to pričela se je precej dolga debata o kariranih računicah, katere je ministerstvo za naprej prepovedalo. Nasvetovalo se je, da bi se omislile računice jednorižne, naposled pa se je prepustilo odboru, da ukrene, kakor se mu bode prikladno zdelo.

Za pregledovalce računov izvolijo se pet acclamationem gg. Gabršek, Žvagen in Javoršek, s tem dodatkom, da imajo ta posel opravljati do bodočega občnega zbora.

Ko je potem prišla na vrsto volitev predsednika in odbornikov, bili so vsi odborniki v tem jedini, da skoro vse, večinoma hlapčevsko delo, ki ga prouzročuje razpošiljanje mnogovrstnega šolskega blaga, opravlja izključno le gospod predsednik sam, kateremu je nekaterekrati marljivo pomagal g. H. Podkrajšek, kateremu se izreče tudi zahvala. Odborniki so z mnogim drugim poslom preobloženi, deloma izven Ljubljane stanujoči, da ne utegnejo in ne morejo pomagati.

Z ozirom na to se po živahni debati sklene, da se g. predsedniku dá na razpolaganja 100 gld. za „poselska opravila“, da mu ne bode treba uknjiževati vseh krajcarskih izdatkov in da si privzame pomagača za mnoga mehanična opravila, kateremu določi iz te vsote po svoji previdnosti nagrado.

Predsednikom bil je per acclamationem zopet izbran g. Srečko Stegnar, isto tako tudi vsi dosedanji odborniki gg.: Praprotnik Andrej, Močnik Matej, Borštnik Ivan, Govekar Fran, Podkrajšek Henrik, Praprotnik Fran, Tomšič Ivan, Žumer Andrej.

Potem zaključilo se je zborovanje, ko je trajalo poltretjo uro. Društvo sme s svojim delovanjem v letu preteklem biti popolnem zadovoljno, dal Bog, da bi tudi prihodnje leto bilo vsaj jednako vspešno. Rodoljubom po vseh slovenskih pokrajinah polagamo prav toplo na srce, da po svojih močeh podpirajo „Narodno šolo“ in jo priporočajo v krogih svojih znancev in prijateljev.

Domače stvari.

— (Sedemdesetletnica vladike Strossmajerja) ob jednem 35 letnica njegovega vladikovanja praznovala se je v Djakovem jako svečano. V ponedeljek bila je bakljada. 200 bakljašev korakalo je po trgu do palače, kjer sta društvi „Sklad“ in „Sloga“ peli jeden Zajčev in jeden Vilharjev zbor. Dr. Weiss pozdravil je z nagovorom Strossmayerja, kateri se je iz okna zahvalil mej gromovitimi živioklici občinstva. V torek služil je sv. mašo dr. Rački, mej katero je bila slavnostna propoved jubilarja. Po maši spremile so deputacije Strossmayerja v palačo, kjer so se mu predstavljale deputacije: Zagreba, Broda, meščanstvo Djakovsko, duhovščina hrvatska, slavonska in dalmatinska, pevska društva, učitelji, občine itd. Mej gosti so bili: grof Kulmer, oba barona Vranyczany, poslanci Vitezić iz Istre in Pavlinović iz Dalmacije, več vseučiliščnih profesorjev, odvetnikov itd. Popoludne ob 2. uri je bil obed. Prvi napil je Strossmayer papežu in cesarju. Potem napivali so jubilarju: podžupan Crnadak iz Zagreba, kanonik Tvrdinac, baronica Vranycany, dr. Rački, dr. Lorković, dr. Stefanović, prof. Smičiklas, prof. dr. conte Vojnović, dr. Vitezić, kanonik Randić itd. Brzojavnih čestit k

došlo je veliko število. Po obedu bil je v parku koncert, zvečer pa ples, ki je trajal do jutra. V sredo bila je pontifikalna maša, po obedu pa so se gostje začeli razhajati.

— (Vrsta porotnih obravnav) pri Ljubljanskem porotnem sodišči: 14. sept. Alojzij Zupan, hudodelstvo uboja; druga obravnava: Janez Habe, hudodelstvo uboja: 15. sept. Fran Ulaga, hudodelstvo tatvine; druga obravnava: Janez Hribernik, hudodelstvo uboja; 16 sept. Martin Hribar, hudodelstvo tatvine; druga obravnava: Luka Medic, hudodelstvo požiga; 17. sept. Fran Lovša, hudodelstvo spolske posilnosti; druga obravnava: Jaka Nahtigal in Fran Kozirnik, hudodelstva ponarejenja kovanega denarja; 18. sept. Jaka Mesec, hudodelstvo uboja; druga obravnava: Matija Zupan in Janez Kmetič, hudodelstvo tatvine; 19. sept. Jože Vidmar, hudodelstvo težke telesne poškodbe. 21. septembra Ivan Železnikar, urednik „Slovenskega Naroda", pregrešek razžaljenja časti. Tožitelj Matija Jonko, župan in deželni poslanec v Bolci.

— (Pri konkurzu pivovarja Larischa) v Laškem trgu so najhuje zadeti: Fürst v Kaniži s 30.000 gld., eskomptna banka v Gradci s 25.000 gld. (pri teh dveh upnikih pa je žirant Laški tržan D.) in konečno nemški „Spar- und Vorschussverein" v Laškem trgu z 28.000 gld. Vodstvo je več kot lahkomiselno ravnalo, da je tako veliko svoto posodilo jedni sami stranki. Če bode „Vorschussverein" moral vsled tega likvidovati, utegnilo bi zadeti zadružnike kako doplačilo na svoje deleže, da društvo zadostuje vsem svojim dolžnostim proti hranilničnim ulagateljem in drugim upnikom.

— (Slovensko pevsko društvo.) Ker bode slavna c. kr. vojaška godba 47. pešpolka baron pl. Beck 20. t. m. pri konjski dirki v domačem mestu Mariboru sodelovala, in ker so tisti dan vse bližnje vojaške godbe že oddane bile, je vsled tega „Slovensko pevsko društvo" primorano napovedani veliki in pevski zbor v Celji preložiti na 27. t. m. (sedemindvajsetega) — kar naj slavno slovensko občinstvo blagohotno na znanje vzame s tem pristavkom, da se ta dan veliki in pevski zbor gotovo vrši. Veliki zbor in skupna vaja bode v Celjski Čitalnici, pevski zbor, z godbo in zabava v gostilni pri Slonu. (Hotel Elefant.) Vspored sledi. Odbor.

— (Program gimnazije v Dubrovniku) za šolsko leto 1884/85 ima na prvem mestu razpravo: „Pedagogičko razmišljanje", katero je spisal naš rojak gosp. profesor F. Borštnik.

— (Utonil) je v Celovci v barvarskem bednji 53 letni delavec Jezeršek, doma iz Škofjeloke.

Telegrami „Slovenskemu Narodu":

Celovec 11. septembra. Današnji manever jako izvrsten. Ko je trajal četrt ure, velel je cesar, da se odtrobi. Cesar izrazil je Svojo posebno zadovoljnost in zajutrkoval potem z nadvojvodami in spremstvom na nekem griči, vojaški, stojé. Cesar ostavi ob 2½ uri popoludne Celovec. Ob 7. uri zvečer pripelje se v Maribor, kjer bode na kolodvoru samo 3 minute postanka.

Rim 10. septembra. Včeraj v Palermi 6 osob za kolero umrlo. Zategadelj zaukazala se je sedemdnevna karantêna za vse ladije in osebe, prihajajoče iz Palerme.

Pariz 10. septembra. Včeraj v Toulonu 7, na Španjskem 521 ljudij za kolero umrlo.

Zagreb 10. septembra. Sajnovića, pristava pri okrajni sodniji v Mitrovici, je včeraj nekdo skozi okno ustrelil. Preiskava pričeta.

Zanesljivo zdravilno sredstvo. Osobe, ki bolehajo za želodčevim katarom in krčem, se hitro ozdravijo s pristnim „Moll-ovim Seidlitz-praškom". Škatljica stane 1 gld. Vsak dan razpošilja po poštnem povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 11 (11-5)

Eksekutivne dražbe.

(Iz uradnega lista.)

Eks. držb. pos. Janeza Maleševca, 616 gld, 2. oktobra v Metliki. 1. eks. držba. pos. Franca Zalokarja iz Metlike, 40 gld., 30 septembra v Metliki. 1. eks. držb. pos. Janeza Pluta, iz Spodnje Parke, 225 gl., 9. oktobrra v Črnomlji. 1. eks. držb. pos. Marke Wajdala, 3255 gld., 30. septembra v Metliki. 1. eks. držb. pos. Nikota Cajnerja iz Rakovca 138 gld. 47 kr., 25. septembra v Metliki. 1. eks. držb. pos. Katarine Amort iz Poljanskega predmestja 4376 gld 5. oktobra v Ljubljani. 3. eks. držb. pos. Frana Fortune iz Mirne, 26. septembra v Trebnjem.

Tujci:

10. septembra.

Pri **Slonu:** Naderman iz Trsta. — Dr. Hinković iz Zagreba. — pl. Tessely iz Gradca. — Marcale, Mayer iz Trsta. — Friedrich iz Karlovca.

Pri **Maliči:** Pesta z Dunaja. — pl. Peteani iz Gorice. — Amon iz Brna. — Hönicke z Dunaja. — Kljun iz Celovca. — Gabršek iz Radovljice.

Umrli so v Ljubljani:

7. septembra: Neža Smolej, delavka, 62 let, Sv. Petra cesta št. 69, za vodenico.

8. septembra: Alojzija Starin, hišnega posestnika hči, 4½ leta, Gruberjeve ulice št. 5, za drisko.

9. septembra: Franca Jesenko, dekla, 23 let, Stari trg št. 19, za jetiko. — Peter Thoman, kamnosek, 65 let, Dunajska cesta št. 19, za vnetjem členkov.

10. septembra: Marija Walland, gostija, 75 let, Streliške ulice št. 6, za prsno vodenico.

V deželnej bolnici:

2. septembra: Jurij Waidhauser, gozdni čuvaj, 26 let, za vnetjem pluč. — Katra Kovač, hišina, 26 let, za jetiko.

5. septembra: Reza Fleischman, gostija, 70 let, za katarom v črevesu.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
10. sept.	7. zjutraj	733 65 mm.	12·8° C	sl. vzh.	d. jas.	0·4 mm. dežja.
	2. pop.	732 84 mm.	18·4° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	733 71 mm.	12·6° C	sl. vzh.	d. jas.	

Srednja temperatura 14·6°, za 0 2° pod normalom.

Dunajska borza

dné 11. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83 gld.	05	kr.
Srebrna renta	83 „	55	„
Zlata renta	109 „	60	„
5% marcna renta	100 „	—	„
Akcije narodne banke	869 „	—	„
Kreditne akcije	287 „	20	„
London	125 „	—	„
Srebro	— „	—	„
Napol.	9 „	92	„
C. kr. cekini	5 „	87	„
Nemške marke	61 „	30	„
4% državne srečke iz l. 1854 250 gld	127 „	50	„
Državne srečke iz l 1864 100 gld	170 „	70	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „	65	„
Ogrska zlata renta 4%	99 „	35	„
„ papirna renta 5%	92 „	45	„
5% štajerske zemljišč odvez. oblig	104 „	—	„
Dunava reg srečke 5% 100 gld	116 „	50	„
Zemlj. obč avstr. 4½% zlati zast listi	124 „	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad železnice	115 „	—	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106 „	—	„
Kreditne srečke 100 gld	176 „	50	„
Rudolfove srečke 10 „	18 „	25	„
Akcije anglo-avstr. banke 120 „	99 „	75	„
Trammway-društ velj. 170 gld a. v.	189 „	50	„

Zahvala.

Vsem, ki so mej boleznijo moje nepozabljive soproge

MARIJE VREMŠAK

tako ljubeznjivo skazovali sočutje svoje, za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku, za darovane krasne vence, posebno pa pevskemu društvu „Liri" za ginljive nagrobnice in za darovani krasni venec in trak, izrekajo tem potom najsrčnejšo zahvalo

(527) **žalujoči ostali.**

V Kamniku, 8. septembra 1885.

Dva dijaka

vsprejmeta se v stanovanje in hrano. **Sv. Petra cesta št. 14, II. nadstropje.** (519—2)

Hiša,

za prodajalnico, posebno pa za pekarijo pripravna, katera stoji blizo cerkve poleg velike ceste v **Šmariji** pod **Ljubljano,** dá se po nizki ceni precej v najem. Kaj več se izve pri **Ani Mazik,** posestnici v **Šmariji.** (521—2)

Za trgovce in take, ki imajo veselje zidati.

Veliko, lepo zemljišče, z zelo ugodno ležo, kot

stavbeni prostor,

z vrtom, poljem ali travniki, za trgovino posebno pripravno,

proda se prostovoljno.

Več se izvé v **Kranji št. 44.** (525—1)

J. C. JUVANČIČ

posestnik vinogradov na Bizeljskem,

ima

zalogo vina v Ljubljani

in priporoča: (281—19)

Bizeljsko vino	1884. l.	od	14	do	18 gld.
„ „	1883. l.	„	18	„	24 „
Dolenjsko rudečkasto		„	14	„	20 „

Uzorce pošilja v sodčkih od 50 litrov in več.

V NARODNI TISKARNI v LJUBLJANI

dobi se knjižica

„Tisočletnica Metodova."

Spisal duhoven ljubljanske škofije.

Cena 10 kr.

Čisti dobiček te knjižice namenjen je v podporo slovenskega šolstva osnovani „Družbi sv. Cirila in Metoda". (518—2)

Konjska kovačija

v **Tržiči** na **Gorenjskem,** stoječa na vodi, preskrbljena z vsem orodjem in v prav dobrem stanu, daje se vsled smrti

v najem.

Najemniku je treba znati tudi vole podkovati. Kovačnica je najstareja v Tržiči in na najboljem glasu, dela vedno obilo. — Prav ugodni pogoji se zvedó pri

(507—3) **Ani Dornig v Tržiči.**

Mazilo zoper pege,

lišaj, mozoljčke, rudečico na obrazu i. t. d. Isto ohrani kožo vedno belo, gladko, čisto in nežno ter podeli obličji mladostno svežost. Običajno izgine, če se 15- ali 20krat namažeš s tem mazilom, vsaka nesnaga z obličja. Lonček velja 50 kr. in kos mila 12 kr., torej vkup 62 kr.

Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo: (405—10)

„LEKARNA TRNKOCZY"

zraven rotovža v Ljubljani.

Gotovi zaslužek!

Brez kapitala in rizike

more si **vsakdo s prodajo avstro-ogerskih državnih** in **premijskih srečk** proti plačilu na obroke po post. čl. XXXI. z leta 1883

vsak mesec 100 — 300 gold. zaslužiti.

Ponudbe, v katerih se mora povedati, s čim se je dotičnik do sedaj pečal, na (526—1)

Glavno mestno menjiško družbo

ADLER & Cie. BUDIMPEŠTA.

Samo na nemška pisma se bode oziralo.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper **neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje, kislo podiranje, žčipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez,** zoper **zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli,** (če izvira bolečina iz želodca), zoper **krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve,** zoper **bolezni na vranici, jetrah** in zoper **zlato žilo.**

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady,** Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima **samo:** V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na Dunajskej cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmied. V Kranj: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlji: lekar Ivan Blažek. V Škofjej Loki: lekar Karol Fabiani. V Reki: lekar Ant. Mizzan.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem.** Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemajo teh znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaji takoj naznanijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (90—31)

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne".